

HOOFDSTUK 10

ELEKTROMAGNETISCHE VELDEN

Foto : © Thinkstock

Meer informatie op :

<https://leefmilieu.brussels/themas/golven-en-antennes>

Dit hoofdstuk is bijgewerkt tot de bepalingen die in werking zijn getreden op 1 december 2020

INHOUDSTAFEL

VOORNAAMSTE WETSBEPALINGEN	3
DOEL VAN DE WETGEVING	3
VERPLICHTINGEN WAARVOOR DE NIET-NALEVING EEN INBREUK VORMT	3
A. Verplichtingen van toepassing op bepaalde inrichtingen die niet-ioniserende stralingen kunnen uitzenden	3
1) Grenswaarden voor straling	3
2) Informatieplicht van de exploitanten	4
B. Exploitatievoorwaarden eigen aan bepaalde bronnen van niet-ioniserende stralingen ...	4
1) Exploitatievoorwaarden voor ingedeelde antennes die elektromagnetische golven uitzenden	4
2) Exploitatievoorwaarden voor statische transformatoren met een nominaal vermogen tussen 250 en 1.000 kVA.....	4
SANCTIES.....	5
A. Strafrechtelijke sancties	5
B. Administratieve sancties	5

VOORNAAMSTE WETSBEPALINGEN

De voornaamste wetsbepalingen ter zake zijn de volgende:

- Wetboek van inspectie, preventie, vaststelling en bestraffing van milieumisdrijven en milieuaansprakelijkheid (hierna: "Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid");
- Ordonnantie van 1 maart 2007 betreffende de bescherming van het leefmilieu tegen de eventuele schadelijke effecten en hinder van niet-ioniserende stralingen¹ (hierna "ordonnantie van 1 maart 2007");
- Ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen²;
- Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende verschillende maatregelen met betrekking tot het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 30 oktober 2009 betreffende bepaalde antennes die elektromagnetische golven uitzenden (hierna het "antennebesluit")³;
- Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 8 oktober 2009 tot vaststelling van de methode en de omstandigheden voor de meting van het elektromagnetische veld dat door bepaalde zendmasten uitgezonden wordt⁴; en
- Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 9 september 1999 tot vaststelling van de uitbatingvoorwaarden voor statische transformatoren met een nominaal vermogen van 250 kVA tot 1000 kVA (hierna het "transformatorbesluit")⁵;

DOEL VAN DE WETGEVING

De wetgeving ter zake heeft als doel om de bevolking te beschermen tegen de mogelijk schadelijke gevolgen van niet-ioniserende stralingen.

VERPLICHTINGEN WAARVOOR DE NIET-NALEVING EEN INBREUK VORMT

Het niet naleven van de volgende verplichtingen vormt een inbreuk⁶.

A. Verplichtingen van toepassing op bepaalde inrichtingen die niet-ioniserende stralingen kunnen uitzenden

De volgende verplichtingen, vastgelegd in de ordonnantie van 1 maart 2007, zijn van toepassing op de elektromagnetische stralingen met een frequentie tussen 0,1 MHz en 300 GHz (met uitzondering van niet-ioniserende stralingen van natuurlijke oorsprong en niet-ioniserende stralingen afkomstig van toestellen die gebruikt worden door particulieren, zoals gsm's, terminals voor mobiele telecommunicatie, lokale wifi-netwerken van particulieren, telefoniesystemen van het type DECT en stralingen afkomstig van amateurradiostations)⁷.

Deze verplichtingen zijn ook van toepassing op *broadcast-stralingen*, met uitzondering van de norm betreffende de vermogensdichtheid op de voor het publiek toegankelijke plaatsen waarvan sprake in artikel 3, §1, van de ordonnantie van 1 maart 2007⁸.

1) Grenswaarden voor straling

In alle voor het publiek toegankelijke plaatsen mag de vermogensdichtheid van niet-ioniserende stralingen nooit hoger zijn dan de norm van 0,096 W/m² (ter indicatie 6 V/m) bij een radiofrequentie van 900 MHz⁹.

De vermogensdichtheid van niet-ioniserende stralingen mag bijgevolg nooit hoger zijn dan de maximumwaarde van¹⁰:

Foto : © Xavier Claes

¹ B.S., 13 maart 2007.

² B.S., 26 juni 1997.

³ B.S., 18 november 2009.

⁴ B.S., 20 oktober 2009.

⁵ B.S., 15 februari 2000.

⁶ Artikel 9, §1, van de ordonnantie van 1 maart 2007; Artikel 96, §1, 1°, van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunningen.

⁷ Artikel 2, §2, van de ordonnantie van 1 maart 2007.

⁸ Artikel 2, §2, van de ordonnantie van 1 maart 2007.

⁹ Artikel 3, §1, tweede lid, van de ordonnantie van 1 maart 2007.

¹⁰ Artikel 3, §1, derde lid, van de ordonnantie van 1 maart 2007.

- 0,043 W/m² voor frequenties tussen 0,1 MHz en 400 MHz;
- $f/9375$, uitgedrukt in W/m², voor frequenties tussen 400 MHz en 2 GHz (waarbij f gelijk is aan de frequentie uitgedrukt in MHz); en
- 0,22 W/m² voor frequenties tussen 2 GHz en 300 GHz.
- Voor de samengestelde velden, moet de vermogensdichtheid in de volgende mate beperkt worden¹¹:
  - 300 GHz
  - $\sum S_i/S_{ri} \leq 1$
  - 0,1 MHz

Waarbij "Si" de vermogensdichtheid is van het elektrisch veld met een frequentie i tussen 0,1 MHz en 300 GHz en waarbij "Sri" de maximale vermogensdichtheid is, uitgedrukt in W/m².

2) Informatieplicht van de exploitanten

De exploitanten van inrichtingen die niet-ioniserende stralingen kunnen opwekken of doorzenden, zijn verplicht het bevoegde gewestbestuur, alsook de gemeenten waar die inrichtingen zich bevinden, in te lichten over de exploitatiekenmerken van deze inrichtingen¹². Het gaat meer bepaald om de intensiteit van de opgewekte stralingen, het type inrichting, de emissiefrequenties, de elevatiehoek van de antennes, de hoogte en de afmetingen van de inrichting en het uitgestraalde vermogen van de stralingen¹³.

Wanneer een inrichting zich dicht bij een gemeentegrens bevindt, moeten die kenmerken ook meegedeeld worden aan de betrokken aangrenzende gemeente¹⁴.

B. Exploitatievoorwaarden eigen aan bepaalde bronnen van niet-ioniserende stralingen

1) Exploitatievoorwaarden voor ingedeelde antennes die elektromagnetische golven uitzenden

De exploitant van elk zendstelsel dat ontworpen is om een radiotelecommunicatiesignaal uit te zenden via elektromagnetische golven (hierna "antenne") en dat valt onder de milieuvergunningplicht, moet daarnaast de exploitatievoorwaarden naleven die eigen zijn aan die systemen, meer bepaald de volgende:

- het elektrische veld uitgestraald door de antennes die hij exploiteert (berekend per operator), mag binnen in de gebouwen niet meer bedragen dan 33 % van de norm in voor het publiek toegankelijke zones¹⁵;
- de exploitant moet een volledige lijst met technische gegevens van alle antennes die hij exploiteert overmaken aan Leefmilieu Brussel (hierna "LB")¹⁶; en
- de straalverbindingen, anders gezegd de direct zichtbare punt-tot-punt radiorelaisverbindingen, mogen niet over een voor het publiek toegankelijke ruimte lopen¹⁷.

2) Exploitatievoorwaarden voor statische transformatoren met een nominaal vermogen tussen 250 en 1.000 kVA

De waarde van het niet-verstoord elektrisch veld dat door de inrichting gegenereerd wordt, mag bij een niet-verstoord regime de 5 kV/m niet overschrijden¹⁸.

Buiten het lokaal voor elektriciteitstransformatie mag de magnetische inductiewaarde bij 50/60 Hz niet meer bedragen dan¹⁹:

- 100 micro Tesla bij permanente blootstelling; en
- 1000 micro Tesla bij kortstondige blootstelling.

¹¹ Artikel 3, §1, vierde lid, van de ordonnantie van 1 maart 2007.

¹² Artikel 4, eerste lid, van de ordonnantie van 1 maart 2007.

¹³ *Ibid.*

¹⁴ Artikel 4, tweede lid, van de ordonnantie van 1 maart 2007.

¹⁵ Artikel 5, § 1, van het antennebesluit.

¹⁶ Artikel 5, §2, van het antennebesluit.

¹⁷ Artikel 5, §3, van het antennebesluit.

¹⁸ Artikel 10 van het transformatorbesluit.

¹⁹ Artikel 11 van het transformatorbesluit.

SANCTIES

A. Strafrechtelijke sancties

De mogelijke hoofdstraf kan gaan van een gevangenisstraf van 8 dagen tot twee jaar en/of een boete van 50 tot 100.000 euro²⁰, onder voorbehoud van verzachtende²¹ of verzwarende omstandigheden²² en recidive²³.

De bevoegde rechtbank is evenwel bij machte om een alternatieve hoofdstraf uit te spreken voor de straf waarvan hierboven sprake, indien de situatie zich daartoe leent²⁴. In dit geval moet de voorkeur worden gegeven aan het uitspreken van een werkstraf²⁵.

Het bedrag van de hierboven vermelde boetes is het wettelijke bedrag. Bij een veroordeling moet dit bedrag vermenigvuldigd worden met acht (aangezien de wet erin voorziet dat het bedrag vermeerderd moet worden met 70 opdecimen, hetzij zeventig tienden van dat bedrag)²⁶.

Desgevallend kunnen de bijkomende straffen waarin het Strafwetboek voorziet worden uitgesproken²⁷ en kunnen bijkomende maatregelen worden opgelegd door de bevoegde rechtbank²⁸.

De rechter kan bovendien, binnen een termijn die hij zelf vaststelt, gelasten om de illegale bronnen van niet-ioniserende straling te verwijderen²⁹.

De beslissing tot veroordeling wordt in het strafregister van de betrokkene opgenomen (behalve bij opschorting van uitspraak of het verstrijken van de voorziene termijn)³⁰.

B. Administratieve sancties

Het bedrag van de alternatieve administratieve boete gaat van 50 tot 62.500 euro³¹, onder voorbehoud van samenloop van meerdere misdrijven³² en recidive³³. Dit bedrag kan verlaagd worden onder het wettelijke minimum in geval van verzachtende omstandigheden³⁴.

De alternatieve administratieve geldboete kan gekoppeld worden aan een bevel tot stopzetting van het misdrijf binnen een bepaalde termijn, op straffe van een dwangsom³⁵. Het totale bedrag van de dwangsom mag niet meer zijn dan 62.500 euro³⁶ en kan worden vastgesteld op één bepaald bedrag of op een bedrag per tijdseenheid of per misdrijf. De dwangsom kan worden opgeheven, de looptijd ervan kan worden geschorst gedurende een bepaalde termijn of het bedrag ervan kan worden verminderd op vraag van de persoon aan wie op straffe van een dwangsom het bevel tot stopzetting van het misdrijf binnen een bepaalde termijn werd opgelegd, indien deze persoon in de gehele of gedeeltelijke, definitieve of tijdelijke onmogelijkheid verkeert om aan het bevel te voldoen³⁷.

²⁰ Artikel 31, §1, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

²¹ Artikel 85 van boek I van het Strafwetboek.

²² Artikel 32 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

²³ Artikel 33 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

²⁴ Zie artikelen 37quinquies tot 37septies en artikelen 37octies tot 37undecies van het Strafwetboek.

²⁵ Artikel 31, §4 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

²⁶ Artikel 1 van de wet van 5 maart 1952 betreffende de opdecimes op de strafrechtelijke boeten (*B.S.*, 3 april 1952).

²⁷ Artikel 33bis gecombineerd met artikel 31, tweede lid, van het Strafwetboek en artikelen 35 en 42 tot 43ter van het Strafwetboek.

²⁸ Artikelen 34 tot 41 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

²⁹ Artikel 9, §3, van de ordonnantie van 1 maart 2007.

³⁰ Artikel 590 van het Wetboek van Strafvordering.

³¹ Artikel 45, derde lid, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

³² Artikel 48 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

³³ Artikel 52 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

³⁴ Artikel 45, vierde lid, van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

³⁵ Artikel 46 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

³⁶ Artikel 46 van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

³⁷ Artikel 46, derde lid van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

Ten slotte kan een persoon die met een alternatieve administratieve geldboete strafbaar is, vragen om uitstel van de gehele of gedeeltelijke tenuitvoerlegging van de beslissing tot oplegging van een geldboete, indien deze persoon, binnen de periode van vijf jaar voorafgaand aan de vaststelling van het misdrijf, geen alternatieve administratieve geldboete of strafrechtelijke sanctie heeft gekregen wegens een overtreding op de milieuwetgevingen beschermd door het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid, voor een overtreding rechtstreeks voorzien in dit Wetboek of voor een overtreding voorzien in de wet betreffende het dierenwelzijn³⁸. Het uitstel wordt van rechtswege herroepen indien de betrokken persoon binnen drie jaar vanaf de kennisgeving van de beslissing tot oplegging van een alternatieve administratieve geldboete, een nieuw misdrijf begaat waarvoor een alternatieve administratieve geldboete of een strafrechtelijke sanctie wordt opgelegd³⁹.

Foto : © Getty Images

³⁸ Artikel 45/1, eerste lid van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

³⁹ Artikel 45/1, tweede lid van het Wetboek van Inspectie en Milieuaansprakelijkheid.

